

1976

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

1976 წლის № 3

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ავერ, თაჟის სწოლთან
თიკუნია თიკო
სკამზე ისე შეძღვარა,
თითქოს დიდი იოს.

როგორ შესძლო, არ ვიცი,
რას სურვილით მოხდა,
თუთრ კედელზე ლურსმანი
მიურჭვია კონტად.

ნეტავ რად აფუსფუსებს
კვლავ ზატარა თითებს?
იმ ლურსმანზე გოგონა
დედის სურათს ჰკიდებს.

ნახატი თამაზ ხუციშვილისა

ენძელა

გივი ზიზინაძე

— არ დაიქანცე ენძელაჲ,
ეინუაში ფესზე დგომითა?
— თოვლის ქვეშ მიღმა დამღალა,
იქ ვიწექ შუბოღვომიდან;
ახლა კი მაღლა ამოვულა,
მზესთან თამაში მომიხდა.

43035

ლიკლიკა

ქეთევან ზილაშვილი

პაწაწკინებდა ნაკადულმა დედამიწის შუაგულიდან იჟონა, იჟონა, იჟონა და ის იყო, უკანასკნელი ძალა მოიკრიბა სამზეოზე დასამკვიდრებლად, რომ სინათლეზე აციმციმებულ თვალზე ყინვამ ეკალი უჩხვრიტა. შეიშმუშნა ნაკადული, უკან დაიწია. გონს რამ მოეგო, ისევ იძალა, მაგრამ გზა უკვე ყინულს გადაეღესა. თოვლის ნაბაღში გამომხვეული ყინვა შორიანდღს დააბოტებდა და ცივი ხმით ბუბუნებდა:

— ამ არემარებე წვეთი ცი სადაც მოვიხედ-

ნახატი **ოპარ ჩაზინიძისა**

თე, დღლუად ვაქციე და ამ ტარაკვეცა ნაკადულმა ახლა არ მომინდომა სეირნობა! ზამთარი! ზამთარი!

გენგალომთქვე

პაწაწკინებდა იხედაც არა იყო და შიშისაგან სულ ჩაილია.

— ნუ შეგტოი, ანკარაგ!—მიეფერა დედამიწა,—ცოტა ხანს იყურე, მოიძძადარე ტალღები და გაბაფხულზე ბუნება თავად გაგიყვანს სიკეთის გზაზე.

ნაკადულიც გაინაბა, მთელი ზამთარი სწოვა და სწოვა ჩანაუჭირი წყალი, ერთ მშვენიერ დღით კი კედის კბოღეს ვერცხლის ძაფვით ჩამოეკიდა... გაიწედა, გაიწედა და ბუჩქნარში, სიბჭვაზე შედრევიანით აყარა წინწყლები, დიკლიკით დაეშვა.

— შენ გაიხარე!

— გამრავდი!—ყოველის მხრიდან დღცაფენენ პაწაწკინებდა ნაკადულის შვილები.

გახარებულმა ნაკადულმა ვის ფესვებთან დაუტბორა პაწაწკინა გუბეები, ვის ფოთლები დაუქრია! ხან ქვა გადაელობა, ხან—ლორლი, მაგრამ არაფერი აბრკოლებდა. ილიკლიკა, ილიკლიკა და სოფელშიც ჩამოვიდა... აქ კი ერთ ორმოში სტკუცა თავი, სანამ წყლით არ ააფსებდა, ხომ ვერ გაივარდება! ცოტას თვალს მოვარტყუებო,—გაიფიქრა, მაგრამ ვინ დააცადა! ქრედეკაბიანმა გოგონამ ორი ბოჩოლა მიაგდო დასარწყულულებად. ისინიც გამადებით დაეწაფნენ, პირი ველარ მოსწყვიტეს, სულ ჩამოეწუწათ დრუნებები. რა ნაზად, რა ფაქიზად იწოვდნენ ანკარა წყალს... ნაკადული უბოძოდ ბედნიერი იყო თავისი სამსახურით. უცებ გოგო-ბიჭები მოვარდნენ, პეშვებით აიტაცეს დიკლიკა, ერთმა პირზე შეისხა, მეორემ ხელები გადაიბანა, ატყდა ერთი ყიფინა.

— ნაკადული გვეწვიაო,—დაატრიალეს ბარი, თუხი და საბოსტნეებში გადაუგდეს, მორწყვის მერე, აფვილად დაიბარებაო.

— მაშ, მიწის გულში და მიწის ზემოთ ერთია?—მადლობა ბუნებას, რომ ჩემ წილად ამდენი საქმე დამახვედრა!—დიკლიკ, დიკლიკ,—მიისწრაფოდა წინ პაწაწკინა ნაკადული.

ბებოს წინდა

ლილი ნუშუჩიძე

დაეკარგა ბებოს წინდა,
დააბრალა კატის ცინდალს.
თურმე ძურას წაუღია,
ღობის ძირში დაუგდია,
გოჭს ლეიზად დაუგია,
ეს რომ ფისოს გაუგია,
თურმე პირი დაუღია.
მიუტანა ბებოს წინდა,
ეფერება ბებო ცინდალს!

ნახატები ზაურ ღვინაძისა

ღელას სამხარს კუზილავ

ია მაჭავარიანი

ღელაჩემი ჩაის კრეფს,
დიდი ქული ახურავს;
ისე კარგად მუშაობს,
ქებაც დაიმსახურა.

მეც საქები გოგო ვარ,
ძმას არ ვგაუარ ღინიანს,
ღელას სამხარს ვუზიდავ,
ღაღღის არ მეწინია.

ღამინახავს ღედიკო,
უცვებ მიცნობს შორიდან,
მერე ქაღებს გასძახებს:
— ჩემი გოგო მოვიდა!

ყურების ღაჭრა

ვლადიმერ ასლამაზიშვილი

ნახატები ვასო ხიდაშელისა

ერთხელ ჩვენთან დედა მოვიდა, მიწაზე გაწვა და თქვა:

— აბა, რომელი ლეკვია ყოჩალი, ვინ დამეკიდება!

პირველი მე გაეკანდი, ვტაცე პირი წინა თათში და ავღრინდი.

— მიდი, ყურშა, მიდი!—მაქვებდნენ ლეკვები.

მეც, რაც ძალ-ღონე მქონდა, კბილებს ეუქერდი, დედას კი თავი ოდნავადაც არ გაუტოკებია. მან უტეხ თავისი დიდრონი კბილები ზურგში ჩამავლო, მაღლა ამწია და გვერდზე მომისროლა.

— ღრრ, ჰაჰ, ჰაჰ, ღრრ!..—ღრენა-ყფფით ისევ დედისკენ გაეკანდი, დედამ ახლა კბილები ცალ ყურში ჩამეკიდა, გვერდზე აღარ მოეუსროლივარ, ასე ვეკირე ჰაერში. რამდენს არ ვეწვალე და ვერ დავუხსლტდი,

ვერც სადმე მივწვდი, კბილი რომ გამეკრა. ბოლოს, რომ ვერაფერი მოვახერხე, ნაწყენმა წავეწკავი მოვრთე.

დედამ პირი გამიშვა და თქვა:

— გამიგონე ყურშა, თქვენც მომისმინეთ, ლეკვებო, ჩხუბის ღროს მგელს ყველგან შეიძლება უკბინოთ, მაგრამ ეცადეთ, ყურში სტაცოთ პირი. თუ მგელი ყურით გიჭირავთ, ადვილად დაიმორჩილებთ.

მაშინ მივხვდი, დედაჩემს და სხვა ძაღლებს ყურები რატომ მქონდათ დაჭრილი, ალბათ მგელმაც იცოდა ყურში წვდომა.

— ჩვენ როდისლა დაგვაჭრიან ყურებს?—წამოიყვება გიშვრამ.

— თქვენი ჯერიც მოვა!

ეს ღღევ დადგა; მწყემსებმა ყველა ლეკვს მოგვიყარეს თავი. ერთ მათგანს დიდი, ლაპ-ლაპა დანა ეჭირა ხელში. პირველად გიშვრას წააცალეს ყურები, სისხლი რომ დაეინახე, ცოტათი შეფშინდი და თვალები ღაფხუქე. ტკივილისაგან აწკავეწკავებულ გიშვრას ყურებზე ნაცარი დააყარეს და გაუშვეს.

ჯერი ჩემზე მოდგა. მივიხედ-მოვიხედე, დედა არ ჩანდა, ვინ მომშველებოდა, მარტო ჩემი თავის იმედი უნდა მქონოდა. ჩემს ასაყ-

ცყაუნი

ნოდარ შამანიაძე

ვინად წამოწეული მწყემსის ვეება ხელს ბრა-
ზიანად შეეხედე, კბილები დავკრიჭე და და-
ვიღორინე.

— უყურე ამას, რა ავია!—ჩაიცინა მწყემსმა.

— ძალი ავია კარგი!—გაეხასუხა მეორე მწყემსი.

— ამ ლეკვისაგან კარგი ქოფაკი დადგება.

უფერად ხელი მტაცეს. ვილაცამ ცალ ყურ-
ში თითები ჩამავლო და, წკაპ. ყური მიწაზე დაეცა... წკაპ. ახლა მეორე ყური მოისრო-
ლეს განზე. ისე მარდად დამაპურეს, ხმის ამო-
ღებაც ვერ მოვასწარი, მარტო თვალები დავ-
ხუჭე, რომ თავზე დაყრილი ნაცარი შიგ არ ჩამსვლოდა.

ყველა ლეკვს რომ დააპურეს ყურები და
ნაჭრილობევზე ნაცარი დააყარეს, დედა მა-
შინ გამოჩნდა, სათითაოდ დავგსუნა და
იკითხა:

— ღნავილი ხომ არავინ დაიწყო, ხომ არა-
ვინ შემარცხვინა?

მე ჩუმად გიშერას გავხედე, გიშერა სირ-
ცხვილით გაიღურსა. ხმა არავის ამოუღია.

— მაშ ყოჩაღად მოქცეულხართ! — მიხარუ-
ლად ჩაიღრინა დედამ და მიწაზე გაწვა. ყვე-
ლანი რძით სახვე ბუძულებს ვეცით.

მწვანე ტეეში მწვანე პოლზე
მწვანე ბზა გაზრდილიყო,
მწვანე ბზასე მწვანე სურო
მწვანედ გადაშლილიყო.
იმ სუროში შავი შაშვი
შემძვრალ-შემბლულიყო,
ბუდეს გადაფარებოდა,
შიგ ბარტყები თუ იყო...
იქვე, ხეზე, მალალ ხეზე
ქორი განახულიყო.
შაშვი თვალს არ ხმორებდა,
შიშით გათანგულიყო.
ტეის მტკვლს ქორი დაეხასა,
ხოხვით მიწარულიყო,
თოფი დაექუსებინა,
კვამლი გაფანტულიყო;
ქორს საფანტი მოსვედროდა,
მტოზე განწერილიყო.
შავი შაშვი საკვებისთვის
სადღაც გაფრენილიყო.

ომობანა

აპაპი ართილაყვა

ნუგზარს თავისი ტოლი ბიჭები დაბრიყვებული ჰყავდა. რასაც ეტყოდა, ის უნდა შეესრულებინათ. თვითონ ყველაზე მეტად ომობანას თამაში უყვარდა; გადაიგდებდა მხარზე თოფს, ხელში ხმალს დაიჭერდა და ბიჭებიც მზად უნდა ყოფილიყვნენ.

მის ტოლებს მობეზრებული ჰქონდათ ერთი და იგივე თამაში. თანაც ომობანას მერე, ზოგს სახე ჰქონდა დალურჯებული, ზოგს კოპი აჯდა შუბლზე, ხანდახან ტანსაცმელიც დაეხეოდათ ხოლმე. ერთხანს ითმინეს და ერთ დღესაც

უთხრეს:

— მოგვეფი, შენთან თამაში არ გვინდა! ნუგზარი გაბრაზდა.

— მაშ, არ გინდათ ომობანას თამაში!

— არ გვინდა!— იყო პასუხი.

— არ გინდათ, ძალად გათამაშებთო!— და ბიჭებისაკენ გაიწია, მაგრამ შეშინებულმა ყმაწვილემმა პირი იბრუნეს და გაიქცენენ.

მეორე დღეს ბიჭები ფეხბურთის მოედანზე შეიკრიბნენ და ბურთის თამაში გააჩაღეს.

იმ დღეს არც ტანსაცმელი გაუჭუჭყიანდათ და არც კოპი დააჯდათ შუბლზე, მეგობრულად ერთობოდნენ და მხიარულობდნენ.

ნუგზარი დალონდა. არავის არ უნდოდა მასთან თამაში. როგორც კი ბიჭებს მიუახლოვდნ-

ზააზინა

ღვინთ ხაროძი

თეთრ კნუტს ყვფით გაგვიდა ლეკვი გოლიათი, დაეწია და ხუმრობით მოუქნია თათი.

— „ფხუო“— უცვებ შეუტია კნუტმა ეზოს გუმავს, ფისუნიაშ შეაშინა ამოდენა ყურშა...

ბოდა, ბურთს ხელს დააგლებდნენ და გარბოდნენ. რა უნდა ექნა? მარტო ხომ ვერ ითამაშებდა! უცებ მურიას მოჰკრა თვალი და იმაზე მოინდომა ჯაერის ამოყრა: მტრის ჯარისკაცი ხარო და, თავში ხმალიც ჩასცხო; მურიამ ბრაზიანად შეუყვდა და აბეზარ ბიჭს წკმუტუნით გაეცალა.

გაკულისებული ნუგზარი ახლა მინდორში მობალახზე გიშერასთან მივიდა. ჯერ მოეფერა, მერე ის იყო ხმალი რქაზე უნდა დაერტყა, რომ გიშერამ დიქშინა და მისკენ გაქანდა. დროზე რომ არ მოექურცხლა, ვინ იცის რა მოხდებოდა.

ნუგზარი კიდევ უფრო გაბრაზდა. უცებ გზის პირას, ბურჩქებში, თხები დაინახა. იფიქრა, ამათთან კი ნამდვილად ღირს ომობანას

თამაშიო, ხმალი შემართა და თხებისკენ გაექანა.

ნუგზარის დანახვაზე თხები დაფრთხნენ, მაგრამ ერთი წვერცანცარა ვაცი არ შეებუა; ჯერ ხმალმოღერილ ბიჭს ავად მიაშტერდა, მერე თითქოს აბურტყუნდა, უკან დაიხია და რქებღერილი მისკენ დაიძრა. შეშინებული ნუგზარი გაიქცა, მაგრამ წვერცანცარა არ მოეშვა: ჩაირბინეს ფერღობი, გაივაკეს, გადაირბინეს გზა... არა და არ ეშვება წვერცანცარა. ნუგზარს ხმალიც დაეკარგა და ფეხსაცმელიც გასძვრა, თავქუდმოგლეჯილი მირბის და მისდევს ვაცი. ამ სირბილში ქვას ფეხი წამოჰკრა და გაიშხლართა. კიდევ კარგი მეზობლები მიეშველნენ, თორემ კარგი არ დაადგებოდა.

ნახატი გიორგი როინიშვილისა

ჯოხის ცენი

ნახატები გუსო ხილაშვილისა

ეზო-ეზო რომ დარბიხარ,
— აჩუ ცენო!—რომ გაჰყვირი,
ეს როგორი მხედარი ხარ,
არც მათრახი, არც აღვირი?!

ეკითხება ბაბუ მიხას:
— თუ კაცი ხარ ამიხსენი,
თქვი, რომელი მეტს დარბიხართ,
შენ თუ შენი ჯოხის ცენი?!

კნუვი და ჟოთოლი

თავუ მზაურიზვილი
გამოეკა კნუტი ბავშვებს,
ქადრის ფოთოლს ათამაშებს,
პაწაწინა თათებს უშვებს,
ხან დიკურს,
ხან გაუშვებს,
უხარია დედა ფისოს,—
თავის ქერას ისწავლისო.

ოთარიკო თითისხედა

დელო, დელო,
დელო, დელო,—
მღერის ავთო,
მღერის ლელო,
რა ბანი აქვს,
რა ბანი აქვს,
ოთარიკო თითისხელას.

ნახატები სოფიო კინწურაშვილისა

მუკა და ჟისო

ძილისგულა მურიკელა
გააღვიდა ფისომ:
— აღექ,
ტანი დაიბანე,
თავს ნუ აკმევ რწყილისო!
მურამ უთხრა:— შე წუწყო და
ქურდბაცა, ფისო,
ვმაგ ცხვირ-პირს დაგიბეგვავ.
თუ არ მაცლი ძილისო!

ავტომატური მუსრუჭი

ანდრე კარბელაშვილი

ნახატი თაგაზ ხუციშვილისა

ხაშურადან გასული მატარებელი მაღლა და მაღლა მიდიოდა,—სურამის გადასასვლელი იწყებოდა. უკანა ვაგონის ფანჯარასთან ორი ბიჭი მიმდგარიყო:

— როგორი აღმართია! ელმავალი კი მაინც

ში ლიანდაგიდან ამოვარდება და, კარგადაც შეუძლებ.

გამელიმა. ბიჭებს შევხედე და ლაპარაკში ჩავერიე.

— იცით, ბიჭებო, ახლა რომ მატარებელს ვა-

სწრაფად მიდის,—თქვა ერთმა.

— ამ აღმართში ეს ჩვენი უკანა ვაგონი რომ მოსწყდეს, კარგ დროს კი ვავატარებთ, პირდაპირ ხაშურში ჩავგორდებით.

— არაფერიც, დაგორებული ვაგონი მოსახვევ-

გონი მოსწყდეს, იგი ხულაც არ დაგორდება და არც ხაშურში დაბრუნდება.

— ჰო, რასაკვირველია,—გაიცინა ერთმა,—გზაში იღბათ ათჯერ გადატრიალდება.

— იაა,—ვუთხარი მე,—როგორც კი ვაგონი

კ. შარტოს ს.ა. ს.უ. ასრ.
სახელმწიფო რესპუბლიკა
გ.ი. ლიო. თ.კ.

მატარებელს მოსწუდება, იგი მაშინვე გაჩერდება. ბიჭებმა ერთმანეთს გადახედეს.

— კი მაგრამ, როგორ?

— სულ უბრალოდ, ალბათ შეგიმჩნევიათ, რომ ვაგონები ერთმანეთთან რეზინის მილითაც არიან დაკავშირებული. ამ მილში შეკუმშული ჰაერია, უოველი ვაგონის ქვეშ სპეციალური ბალონია დადგმული და ეს ბალონიც მილის საშუალებით შეკუმშული ჰაერით არის სავსე... ახლა წარმოიდგინეთ, რომ ვაგონი მატარებელს მოსწუდა! ცხადია, რეზინის მილი გაწუდება, მილიდან გამოვა შეკუმშული ჰაერი, რის გამოც ვაგონის ქვეშ ბალონთან მოწყობილი ავტომატური რეგულატორი ამუშავდება. ეს რეგულატორი ბალონში დაგროვილ შეკუმშულ ჰაერს გაატარებს სამუხრუჭო ცილინდრისაკენ, ცილინდრში დგუში გადაადგილდება და ვაგონის ბორბლებს მაგრად მიაჭერს სამუხრუჭო ხუნდებს. აი,

რატომ არ დაგორდება აღმართიდან მატარებელს მოწყვეტილი ვაგონი.

— ეს საინტერესოა, — დაფიქრებით თქვა ერთერთმა ბიჭმა, — მაშინ გამოდის, რომ მოწყვეტილი ვაგონის გარდა, შეჩერდება მთელი შემადგენლობა.

— უოჩად! — შევაქე თანამოსაუბრე, — რასაკვირველია რეზინის მილიდან მთლიანად გამოვა შეკუმშული ჰაერი და ყველა ვაგონის ქვეშ ამუშავდება რეგულატორი.

მატარებელი სურამის უღელტეხილზე გადავიდა. ბიჭები ზესტაფონის სადგურში ჩავიდნენ. მე ფანჯარასთან მივედი და სადგურის ბაქანზე გადავიხედე.

ჩვენი ვაგონის შორიხლო ბიჭები ჩაცუციქულიყვნენ და ვაგონის ქვეშ იუყრებოდნენ, თან რალაცას ელაპარაკებოდნენ ერთმანეთს.

ინგლისური ხალხური ლექსები

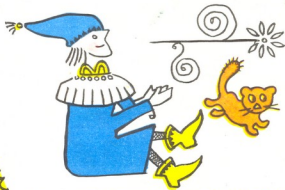
დაბრეცილი

ერთსა კაცსა დაბრეცილსა
ერთი მილი დაბრეცილი
ბაუჭლია ჯოხის ბჯენით,
უბოვია ღობის ძირას,
დაბრეცილი ვეჭსი ზენი.

კიდევ მილი დაბრეცილი
ბაუჭლია პრეცა-გრეხით,
უყიდია ერთი კატა,
დაბრეცილი ოთხივ ფეხით.

და ცხოვრობდნენ თურმე ერთად,
მეგობრობა ჰქონდათ ტკბილი,
დაბრეცილი იყვნენ თვითონ,
სახლიც ედგათ დაბრეცილი.

თარგმანი თამარ პრისტავისა

ჯანა

ჯანას ქოში დაკარგვია,
დაეძებდა ვიშვიშით,
მეწისქვილგეს უპოვნია,
დაუფკვია წისქვილში.

თარგმანი ნანა ღვინეშაძისა

ლათინები

ლიპა ვსალავილი

ნახატი მანანა მორჩილაძისა

ორ პატარა დათუჩედს
მოენატრა პანტა,
მაგრამ ირგვლივ პანტის მსგავსიც
არაფერი ჩანდა.
მთელი ტყე-ღრე მოიარეს
და მოაგხეს ბოდოს.
ტყეს ბურღუნო ორი ბედის
აღვიძებდა მხოდოდ...
მოაგნეს და ერთი ბედი
წამსვე ხეზე ახტა,
დაარხია, მწვანე მოღებ
დუფინა პანტა...
კამეს, კამეს, ველარ გაძღნენ,
ფერ იჯერეს გული,
თან ცმკავავენ, ბუქნაობენ,
ორივე დაგღურს უფლის...

მერე ორმა დათუჩედამ
მოიღებინა ერთად,
ლორმუცედებს დაავიწყდათ
ბუნაგაც და დედაც.
პანტა ტყბიღებ ტყბილი?
თითქოს უტებ ორივე ბედს
მომკვეთა კბილი.
დედის რისხვა გაახსენდათ,
პანტას ბურგი მისი,
აბურღუნდნენ შიშით.
ბუნაგისკენ გაიძურწნენ,
აბღუქუნდნენ გზაში,
დედა, დედას, გაიძახდნენ,
თათს იშენდნენ თავში!

ეკთი მუჭა მზა

ნოლარ კაკალიძე

შოშიდა ბიჭი დიღალთენია ჩამოუფლის სოფელს, საქონელს თავს მოუყრის და ღორთქი ბაღანით მოზადირებულ მინდვრისაკენ გაირეკავს. ნახირს საძოვარზე გაუშვებს, თავად ტყის პირ-

რას, წიფლის ხის ქვეშ მოკადათებს, საგზობით სავსე აზვას გვერდზე მისდებს, მერე უნდა წაიჭრას რიღ საღამურს აწოილებს და ჩაპბერავს.

უკრავს შოშიდა ბიჭი საღამურს, უკრავს და ქვეყანა უფრო ღამაში და მიმბიდველი ხეება. ყველა მოჯადოებულია მწყემსი ბიჭის საღამურის ნარნარა ხმით: ვამდელე-ვამომდელიც და ტყეში მოზინადრე ნადირ-ფრინველიც.

ის კი არა, ტკბილზმოვან საღამურს თავად მზეთამბეტ მოუხობდავს; ამოსცდება თუ არა შორეული მთების მწვერვალებს, შოშიდა ბიჭის საღამურის ხმით გაცისკროვნებული და სახეგაბადრული, აღერსით გადმოაფრქვევს მსურვადე, მაცოცხლებელ ოქროსფერ სხივებს.

— იხარე შოშიდავ, იხარე!— ჩამოსძახებს მზეთამბე ბიჭუნას.

შოშიდა მწყემსის საღამურის ამბავი მთელ ქვეყანას მოეღო. ყვედას სურდა, ერთხელ მაინც დამტკბარიყო საღამურის მომჯადოებელი ხმით. მოდიოდნენ და მოდიოდნენ მეფენი და დიდებულნი, ნაზირ-ფეზირნი და რაინდნი. მოდიოდნენ და მოკრძალებით ვეპატრებოდნენ შოშიდას თავიანთ ქვეყანაში, ოქროს კოშკებს ჰპირდებოდნენ, აღრაცხედ სიმდიდრეს, სახელს, დიდებას, ოლონდაც მათთვის დაეკრა მწყემს ბიჭს საღამური. შოშიდას კი არც ოქროს კოშკები იზიდავდა და არც დიდება; მას ყველაფერს ერჩია თავისი თვალწარმტაცი სამშობლო, თავისი მშობელი ხალხი...

შოშიდას საღამურის ამბავს ღამის ბორბტმა მეფემაც მოჰკრა ყური და მაშინვე ხედქვეითებს უბრძანა:

— როგორც კი მზეთა-მზე მთებს მიფარება, გასწით და ის ბიჭი საღამურიანად აქ მომგვარეთ. მისი საღამურის ხმა მხოლოდ ჩემს იღუმადებით მოკულ ქვეყანას უნდა ატკბობდეს! იმ ბიჭმა მხოლოდ ჩემთვის უნდა დაუკრას, მხოლოდ მე უნდა დავტკბე მისი საღამურის ხმით.

ამხედრდნენ შავოსანნი შავ რაშებზე და, როცა მზეთა-მზე მთებს იქით ჩავიდა, შოშიდა ბიჭის სოფლისაკენ გაჰქუსლეს.

მთელი სოფელი წინ აღუდგა ბორბტი მეფის ავ განზრახვას: ყველა დავიზოცებით და ცოცხალი თავით ჩვენს შოშიდას არ გაგატანთო. მაშინ განრისხებული, გაბორბტებული ღამის მეფე, თავად მოვედინა შოშიდას სოფელს და ზემოდან

კუბრივით შავ წყვილიადა გადუფლურა...

ამოვიდა მზე, ველარ დანიანა შოშიდა და მო-
წყინა. მისი საღამურის ხმაც რომ აღარ მოეს-
მა, დარღთ მიიღია და დაჩივდა, ერთი მუჭა გახ-
და. აბა, ჩამოქუფრულ წყვილადს მისი ტიატი რას
გაანათებდა.

— ჰა, ჰა, ჰა!—ხარხარებდა ბოროტი მეფე,—
ასე ვიქნები გადაფარებული, ვიდრე მწყემს ბიჭს
ნებით არ ჩამაბარებთ! არადა, იმასაც ვნახავ,
როდემდე გასძღებთ უსინათლოდ, უმზეოდ და უწყ-
ლოდ!

შეძრწუნდა სოფელი. გაუთავებელმა ღამეებმა
თავისი გარტანეს, ხაღს მზე და სითბო მოენატ-
რა. გაითოშენ ტბები და მდინარეები. შინიდან
გარეთ ცხვირისაც ველარ ჰყოფდნენ. ხაღს საგო-
ნებელში ჩავარდა.

რაკილა ჯამოსავალი აღარსაიდან იყო, შოში-
დამ დედას უთხრა:

— გამიშვი, ავდგები და გვახლები ღამის მე-
ფეს!

— ვაი შენს დედას, შვილო, მე რალა მეშვე-
ლება, ბიჭო!

— სამაგიეროდ ხაღს მზე და წყალი, სითბო
და სიცოცხლე დაუბრუნდება!

დედას არ ემეტებოდა შვილი, მკერდზე მიიკრა
და შწარზე აქვითინდა. მოულოდნელად კარი გაი-
ლა და ოთახში მოხუცი თვედორე შემოვიდა.
შოშიდას დედამ მოხუცს შესტირა:

— მიჩჩიე რამე, როგორ მოვიქცეთ!

მოხუცმა შოშიდას გადახედა და დინჯად დაიწ-
ყო:

— მეც მაგის სათქმელად გვახებით, შვილო,
შოშიდაც, მეტი გზა არ არის, მზეთა-მზეს უნდა
გავაგებინოთ ჩვენი გასატირი, უთუოდ დაგვებ-
მარება!

— მერედა, როგორ გავაგებინოთ?

— შენი საღამური რას შვრება?! განა არ შე-
გიძლია, ხმა მიაწვიინო?!

მართლაც ჩაბერა შოშიდამ საღამურს და მისი
მოჯადოებული მუჭა მზე ისევ უზარმაზარ, ბრ-
ღერილად მზედ იქცა, არემარე თვადისმოპქრედად
ააკაშკაშა.

ბოროტი ღამის მეფის თვადებმა ველარ გაუძ-
ღეს მზეთამზეს ეღვარებას და თავზარდაცემულმა
იქაურობა სამუდამოდ მიატოვა.

ხაღმა კვლავ დაიბრუნა სიცოცხლის სიხარუ-
ლი, ბედნიერება, სითბო, სინათლე, სიღამაზე.

შოშიდას სოფლის თავზე დღესაც კიაფობს
ცხრათვალა მზე, რომელიც საღამურის მომაჯა-
დოებელი ხმით სტკებება და ქვეყანას სიკეთსა
და ბედნიერების ოქროსფერ სხივებს უხვად უგ-
ზავნის.

დაჩიმა და კაღენდაჩი

დ. სოლომონიძე

ნახატი ელშარდ ამბოჯაძისა

ბევრი საინტერესო ამბის მოყოლა შეიძლება პატარა დარჩიმაზე. უცნაური გოგოა; დილით, როგორც კი თვალს გაახელს, ხან რას ეკითხება დედას, ხან—რას, ცალი ხელით კაბას იცმევს, ცალით კი ჩუსტებს ეპოტივება. ერთხელ, დარჩიმა დედას ჰკითხა:

- დედიკო, რამდენი წლისა ვარ?
- ხუთის.
- დედა, დღეს რამდენი წლისა ვარ?— ჰკითხა დარჩიმა მეორე დღესაც.
- გუშინ ხომ გითხარი, ხუთის—მეთქი,— ამბობს დედა, თან უკვირს: რატომ ვერ იმახსოვრებს ასე უბრალო ციფრს?!
- გახსოვს, დედა?— ისევ გაახსენა ერთხელ დარჩიმა.— დიდი ხნის წინათ, შენ მითხარი, ხუთი წლისა ხარო, ახლა უკვე შეიძლისა ვარ, არა?

— აბა, რას ამბობ, — გაიცინა დედამ, — ამ წელიწადში სულ ხუთი წლის იქნები, ხვალაც ზეგაც.

- ყოველთვის?
 - ყოველთვის არა, მომავალ წლამდე.
 - როდის დადგება მომავალი წელი?
- დედამ კვდილიდან კაღენდარი ჩამოხსნა და გოგონას აუხსნა:

- ეს კაღენდარია, ხედავ, რამხელაა? კაღენდარიდან ყოველ დილით თითო ფურცელს ვხვევთ, ვაკლებთ, ეს ერთი დღის გასვლას ნიშნავს, როდესაც ყველა ფურცელი ჩამოიხვევა, ძველი წელიც მთაჯრდება. აი, სწორედ მაშინ შეგისრულდება ექვსი წელი, ვაიგე?
- ვაიგე, დედა. ძალიან გთხოვ, მიყიდე კაღენდარი, ჩემს საწოლთან დავეიდებ, მეთვითონ ჩამოვხვევ თითო ფურცელს.
- მეორე დღეს დედამ დარჩიმას ახალი კაღენდარი მოუტანა. დარჩიმა ყოველ დილით ხვევდა თითო ფურცელს. უხარია, — ხუმრობა ხომ არ არის, — თვითონვე შეუძლია დაინახოს, როგორ შეუსრულდება ექვსი წელი.
- გავიდა ერთი დღე, მეორე, მესამე. კაღენ-

დარს თითქოს არაფერი მოკლებია, ისევ იმხელაა.

ერთბაშად დარიმამ რალაც მოიფიქრა და გახარებულმა შესძახა:

— ვაშა! მოვივონე!

კვლიდან კალენდარი ჩამოვლიჯა, სათითაოდ ჩამოხია ფურცლები და მალლა აისროლა. „ესეც ასე!“—გაიფიქრა და უეტრად კედელზე მგორე კალენდარიც დაინახა. მაშინვე იქითკენ გაქანდა, — ხომ შეიძლება ერთი წელი კიდევ მომგმაცოსო და კალენდარს სწვდა, იმასაც სათითაოდ ჩამოახია ფურცლები.

— დედა, დედიკო!— დარიმა მგორე კალენდარს დედასთან მიიჭრა, —ახლავე მიყიდეთ ჩანთა, რვეულები და ფანქრები!

— მოიცა, შვილო, რატომ?

— ხვალ სკოლაში მივდივარ.

— ჯერ შენთვის აღრეა, დარიმა.

— მე უკვე შვიდი წლისა ვარ, წამოდი და ნახავ!— დარიმამ დედას ხელი ჩაჰკიდა და კალენდარის ფურცლებით მოფენილ ოთახში შეიყვანა.

თარგმანი გოლარძი ზეიფვილმა

აგნაები

სირა ძიბიაშვილი

აჭიმულან ამწეები,
ყელი წაუგრძელებიათ.
უპ, რა მარჯვე,
უპ, რა გამრჯე,
უპ, რამსიგრძე ხელები აქვთ.

ეს სახლები ამ ქუჩაზე
სულ მათ აუშენებიათ,
კარ-ფანჯრებით, აივნებით
რარიგ დაუმშვენებიათ.

მოფრენილან ჩიტუნები,
სახლი აუმღერებიათ...
ამაყობენ ამწეები,
ყელი წაუგრძელებიათ.

ნახატები სოფიო კინფურაშვილისა

გაზაფხული

არჩილ ჯანაშვილი

ნახატი თემურ ჩირინაშვილისა

გაზაფხულდა, ათასნაირი ყვავილებით მოირთო და მოიკაზმა ჩვენი მთა და ბარი, აყვავდა ბაღები და ზვრები, „ტყემ მოიხსა ფოთოლი“

გამოზაფხულზე ჰყვავის ენძელა, ყოჩივარდა, კესანე, ცხენისკბილა, ზაფრანა, ცისთვალა: „ბუჩქის ძირას თავს იწონებს ნაზი ია“. ვარდისფრად გამოსჭვივის ფურისულა, ყვავილებით ირთვება შინდი, ტყემალი, ნუში; მწვანედ ღალანებს მოლი.

აპრილში ჰყვავის ატამი, ჭერამი, ბალი, ალუბალი, კომში, მსხალი, ვაშლი. მინდორ-ველს ამშვენებს შროშანი, გვირილა: „ყაყაო-სა სიწითლითა ყანა დაუმშვენებია“.

მაისში ჰყვავის იასამანი, სუმბული, ტიტა, მაჩიტა, ზამბახი. მაისში იზლება ჩვენი კარ-მიღამოს დამამშვენებელი ვარდი. ძველად ქართველები ტყუილად კი არ ეძახდნენ მაისს ვარდბუბის თვის.

ჩაღდა თუ არა ზამთრის სუსხი, შორეული ქვეყნებიდან მოფრინდნენ გაზაფხულის პირველი მახარობლები—ნაირგვარი ფრთოსნები. ყველგან ისმის ფრინველების ჭიკჭიკი და სტვენა, ჟღურტული და კრაიბი, კაენი და რუკრუკი, მოძახილი და ყაყანი, მოლალურის საამური „ბიჟო-გოგია“, გუგულის—„კაფე-თესე“.

გაზაფხულის ერთ-ერთი მახარობელთაგანია ყველასათვის საყვარელი კულმაკრატელა მერცხალი. ვინ არ დამტკბარა მისი საამური ჭიკჭიკით.

მაგრამ თქვენ არ იცით, რომ ჩვენივე ყველაზე ადრე თბილი ქვეყნიებიდან იხვები და უანჩები მოფრინავენ, შემდეგ კი—მერცხლები.

ჩემო პატარა მკითხველებო, დააკვირდით და ჩაიწერთ: რომელი ფრინველი მოფრინდება უფრო ადრე და რომელი გვიან. ეს ჩანაწერები მომავალ წელსაც გაიმეორეთ და მერე ერთმანეთს შეადარეთ, თქვენი ჩანაწერები თქვენვე გამოვადგებათ, ცოდნის გასამდიდრებლად, ბუნების საიდუმლოთა ამოსახსნელად.

სუნთქის ქაჯი

13035

ასე იყო და ასეა...

ჯუგუარ ძიძავა

- ცუცქნა, ვისი დედაა ყველაზე ლამაზი?!—მკითხა ერთ-ხელ აბესალომმა—ჩემმა კარის ჩეზობელმა.
- ყველაზე ლამაზი ჩემი დედაა!—ვუბასუხე მე.
- ჩემი დედაა ყველაზე ლამაზი!—თქვა აბესალომმა.
- არა, ყველაზე ლამაზი ჩემი დედაა!—გადაქრით ვუთხარი მე.
- ჩემი დედაა ყველაზე ლამაზი!—მტკიცედ მითხრა მან და ორივენი ყალბზე შევდექით...
- დღესაც, როცა დედაჩემს თმაში ერთი შავიც არ ურევია, მე ის მაინც ყველაზე ლამაზი მგონია, რადგანაც იმაზე ტკბილი არავინ არის. ხომ, აბესალომ?
- მართალი ხარ, ცუცქნა!—ღიმილით მპასუხობს უკვე გაჭაღარავებული აბესალომი.
- ასე იყო და ასეა ახლაც!—ვთქვი მე.
- ჰო, ასე იყო და ასეა ახლაც!—კვერი დამიკრა აბესალომმა...

მოსეკვავე ინდაური

ჯემალ ინჯია

— აბა, ერთი, შემომხედეთ, ჩემებურად ვინ დაუელის...— ფრთა გაშალა, აუაფყავდა, გაიფხორა ინდაური და ქუეებიც ტაშს უკრავენ,— გცოდნიაო კინტაური!

თხის და ლორის საუბარი

დათო შავაძე

- საით მიხვალ ქუტუნნი?— ეკითხება ბეკო,
- სანაგვიდან გოჭებო უნდა ამოვრეკო. ნაგვის ქეჭვას სჯობია წაბლის ერთი პეშვი, რკოც ჭამონ და ჰაერზე ინაეარლონ ტყეში.

შეადგინა ქ. რუსთაფის სკოლის მოსწავლემ
ზურაბ ხიზანიშვილმა

რეჭუსი

მ

8

ნუნუ ლალიძე

ჭიკ-ჭიკ-ჭიკ-ჭიკ, — ჩიტუნამ
 გაზაფხული გვანარა,
 არაკრაკდა მთის ძირას
 ნაკარული ანკარა.

ნახატი ფაურ ღვისაძისა

შთავარი რედაქტორი მუსხრან მებაჟარიანი

სარედაქციო კოლეგია: ანზორ აბულაშვილი, მღვდელ აფხუაძე, კვაჭერი გომბაშვილი, ლილია პრაბე, მამაია შრამელიანი, ჯიშოვი შუჭიტი, ზიოზი რიჩინიანი (სამხ. რედაქტორი), იოსებ მამბარაძე (პ/მ), შიგინაი რუმბარა ლარიანი ლი, ვივი კვალაძე

საქ. აღმ. ცკ-ისა დ. ე. ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს დერეჟალი ულანუ ნახატი მღვდელ ანზორაძისა. გამომცემის 49-ე წელი.

ტექნიკური მუშა მადითალი

მხატვარი: რედაქციის, გამომცემლის, სტამბის — თბილისი, ლენინის, 14, ტელ.: ში. რედაქტორის — 93-41-30, 93-92-15, პ/მ მღვინის — 93-10-32, 93-98-17, სამხ. რედაქტორის — 93-98-18, განყოფ. — 93-98-19, სამედინისა — 93-98-6.

გაზეთი ასწავლად 22/XII-75 წ., სტამბოვრითა დასრულებად 6/II-76 წ., კვალდის ზონა (6)X(50)A, ფის. ნახ. ღვრც. მან. ტროსი 159.700. შეჯ. № 1569. „დია“ № 8. ია გრუაიკონს ხაზი. ფის. 20 კაბ.

საქ. კვ ცკ-ის
 გამომცემლობა
 Издательство
 ЦК КП Грузии